

Növényvédelmi tevékenységek a gyümölcsösben szeptemberben

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 15.09.2025 Брой: 9/2025

A tenyészdősz vége felé a betegségek fejlődése alábbhagy, de nem szűnik meg teljesen. Az előrejelzett csapadék a harmadik tíznapos időszakban növeli a gombás kórokozók kialakulásának kockázatát az érő gyümölcsterméseken - késői monília, késői varasodás a gyümölcsfák késői fajtáinak termésein. A kártevők sűrűsége jelentősen csökken. Sokan közülük inaktív stádiumokba – bábokba, tojásokba – léptek.

Gyümölcsösökben

A gyümölcstárolók fertőtlenítését szakember végzi!

Az amerikai fehér medvelepke téli állományának meghatározásához a tojáscsomókat 40-60 fa törzsén és vastag ágain, a gyűrűs lepke esetében pedig a tojásgyűrűket 20 három- és négyéves gallyon számolják.

Körülbelül két héttel a szüret előtt az alma- és körteültetvényeket, amelyek gyümölcsseit tárolásra szánják, Captan 80 WG (150-180 g/dka) készítménnyel kezelik a késői varasodás és más, a gyümölcstárolókban kifejlődő betegségek elleni védelem érdekében.

Az almahimlő kórokozója – az aszkomycéta gomba *Venturia inaequalis* (Cooke) Winter, konidiumos stádiumával, a *Fusicladium dendriticum* (Wallr. & Fuckel) az alma gazdaságilag legkárosabb betegsége. Szaprofita formájában a károsodott lehullott levelekben marad fenn, a talajfelszínen telel át, ahol az áttelelést követően aszkospórákat tartalmazó pszeudotéciumok képződnek, melyek tavasszal elsődleges fertőzéseket okoznak. Nem egyszerre érnek be, hanem 7-9 hét alatt, leggyakrabban a virágzás idején. Az aszkospórák érése és kiszabadulása csak nedvesedés után történik. Az aszkospóra csírázása csak szabad vízcsepp jelenlétében lehetséges a növény felületén, de az inkubációs folyamat időtartama a hőmérséklettől függ – 7-8 °C-on 17 nap, 20 °C-on pedig csak 8 óra.

Késői fertőzés esetén, már érlelésnek indult gyümölcsökön, a betegség tünetei viszonylag kicsi, barnásfekete, élesen körülhatárolt foltok formájában jelentkeznek, melyek tárolási körülmények között tovább fejlődnek és növekednek. Ezek a károsodások nagyon gyakran az elsődleges okai a tárolási időszakra jellemző kórokozók – szürkerothadás, lágyrothadás, Alternaria-rothadás, trichothecium-rothadás és mások – intenzív fejlődésének.

Az aszkomycéta gomba, a *Venturia pyrina* (Bref.) Aderhold, konidiumos stádiumával, a *Fusicladium pyrinum* (Libert) Fuckel, a körtevarasodás kórokozója, nagy károsítási potenciállal rendelkezik, és fejlődéséhez kedvező körülmények között nagyon jelentős gazdasági károkat okozhat. A kórokozó nemcsak a lehullott leveleken telel át, ahol az aszkospórákat tartalmazó aszkuszok fejlődnek, hanem a hajtásokon lévő rákos sebekben is. A betegség fejlődését elősegítik a gyakori esőzések, a vízcseppek hosszan tartó megmaradása a növényi szöveteken és a mérsékelt magas hőmérséklet.

A betegség tünetei kezdetben kerek foltok formájában jelentkeznek, melyeket sugárirányban fejlődő sötétzöld gombás bevonat borít. Később ezek a foltok elhalnak, széles, perzseltszerű területeket és idő előtti levélhullást okozva. Az alma károsodásával ellentétben ezek a foltok a levelek fonákján jelennek meg, és feltűnőbbek.

A hónap végén a körte rügypogár sűrűségének meghatározásához az ültetvényen szétszórtan elhelyezkedő, 500 dekáronként 10 fát rázogatnak meg – kezdetben minden második nap, majd az első rovarok felfedezése után minden nap.

A körte rügypogár (*Anthonomus pyri* Kollar) elsősorban a körtét támadja, alkalmanként károsítja az almát, kajszit és szilvát. Az egész országban megtalálható. A bogár évente egy nemzedéket fejleszt. Tojásként telel át a körte rügyekben, és egy kisebb része kifejlett rovarokként.

A bogarak lomhák. Szeptemberben levél- és virágrügyeket rágva táplálkoznak, hogy szexuálisan éretté váljanak, majd ezután lerakják tojásaikat. Több mint 40 rügycet képesek elpusztítani. A nőstények csatornát rágnak a vegyes rügycbe, és egyetlen tojást raknak az aljára. A tojásrakási időszak 1,5-2 hónapig tart. Az átlagos termékenység 15-20 tojás. A tojások áttelelnek és a következő évben kelnek ki. Néhány bogár áttelel, és tavasszal tovább rakja tojásait.

A hónap elején, tojásrakás előtt, Coragen 20 SC (18-30 ml/dka) vagy más kontakt inszekticiddel permetezik a gesztenyefákat a gesztenyebogár elleni küzdelem érdekében. A permetezést még kétszer megismétlik 7-10 naponta.

Eperültetvényeken

Az átültetés előtt, gyommentes növények számára, az eperültetvényeket Roundup Energy-vel (300-500 ml/dka az egynyári és kétéves gyomok ellen, és 500-800 ml/dka az évelő gyomok ellen) kezelik.

Az eperültetvényeket az egyik inszekticiddel - Decis 100 EC (17,5 ml/dka) vagy más deltametrin alapú termékkel, Mospilan 20 SP-vel (30 g/dka), Naturalisszal (300 ml/dka) - öntözik, amíg a talaj 15 cm mélységig át nem nedvesedik a gyökérormányosok lárvái ellen.

Ebben az időszakban az epergyöker-ormányos (*Otiorynchus rugosostriatus*), a [török vincellérbogár](#) (*Otiorynchus turca*), a kis vincellérbogár (*Otiorynchus sulcatus*) és a lucerna-gyökerormányos (*Otiorynchus ligustici*). Ezeknek az ormányosoknak a lárvái az epernövények gyökerein táplálkoznak.

Az eper ültetőanyagot ellenőrzik az általa terjedő betegségekre és kártevőkre – fehér és ibolyásbarna levélfoltok, gyökerormányosok, eper fonálféreg, eper atka, vírusos betegségek stb.

Az eperpalántákat fertőtlenítik, ha eperatkák vagy eper fonálféreg támadják meg őket, 13-15 percre 45-50 °C hőmérsékletű vízbe merítve.